A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2013. január 22.*

„2010/13/EU irányelv — Audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtása — 15. cikk, (6) bekezdés — Érvényesség — Kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok tárgyát képező, nagy közérdeklődésre számot tartó események — A televíziós műsorszolgáltatókat megillető jog, hogy az ilyen eseményekhez rövid híradás céljából hozzáférjenek — A kizárólagos jog jogosultját megillető esetleges pénzügyi ellentételezésnek az e hozzáférés biztosítása során felmerülő többletköltségekre való korlátozása — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 16. és 17. cikk — Arányosság”

A C-283/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundeskommunikationssenat (Ausztria) a Bírósághoz 2011. június 8-án érkezett, 2011. május 31-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Sky Österreich GmbH**

és

az **Österreichischer Rundfunk**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz (előadó) és J. Malenovský tanácselnökök, A. Borg Barthet, U. Lõhmus, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. április 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Sky Österreich GmbH képviseletében G. Engin-Deniz Rechtsanwalt,

– az Österreichischer Rundfunk képviseletében S. Korn Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a lengyel kormány képviseletében M. Szpunar, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Parlament képviseletében R. Kaškina és U. Rösslein, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Unió Tanácsa képviseletében R. Liudvinaviciute-Cordeiro és J. Herrmann, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Braun, S. La Pergola és C. Vrignon, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2012. június 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (HL L 95., 1. o., és helyesbítés: HL L 263., 15. o.) 15. cikke (6) bekezdésének érvényességére vonatkozik.

2 E kérelmet a Sky Österreich GmbH (a továbbiakban: Sky) és az Österreichischer Rundfunk (a továbbiakban: ORF) között azzal kapcsolatban folyamatban lévő jogvita keretében nyújtották be, hogy ez utóbbi rövid híradás céljából milyen pénzügyi feltételekkel jogosult hozzáférni a műholdas jelhez.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2007/65/EK irányelv

3 A tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelvet (HL L 298., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 224. o.) a 2007. december 11-i 2007/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 332., 27. o.) módosította. Ez utóbbi az 1. cikkének 9. pontjával beiktatott a 89/552 irányelvbe egy 3k. cikket, amely előírja, hogy a televíziós műsorszolgáltatók rövid híradás céljából jogosultak felhasználni rövid részleteket azon televíziós műsorszolgáltató jeléből, amely olyan, nagy közérdeklődésre számot tartó eseményt közvetít, amelynek a kizárólagos közvetítési jogát megszerezte.

4 Az esetleges pénzügyi ellentételezést illetően ezen 3k. cikk (6) bekezdése kimondja, hogy az nem haladhatja meg a hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket.

5 A 2007/65 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően a tagállamoknak hatályba kellett léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy ezen irányelvnek legkésőbb 2009. december 19-ig megfeleljenek.

6 A 2007/65 irányelv a 4. cikke értelmében az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, azaz 2007. december 19-én lépett hatályba.

A 2010/13 irányelv

7 A 2007/65 irányelvvel módosított 89/552 irányelvet a 2010/13 irányelv 34. cikkének első bekezdése hatályon kívül helyezte, amely irányelv (48) preambulumbekezdése kimondja:

„A nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekre vonatkozóan [helyesen: vonatkozóan szórakoztatási célból] a műsorszolgáltatók kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogot szerezhetnek. A hírműsorok készítésében és műsorra tűzésében ugyanakkor az [Európai] Unió teljes területén elő kell segíteni a pluralizmust, és tiszteletben kell tartani az Európai Unió Alapjogi Chartájának [a továbbiakban: Charta] 11. cikkében elismert alapelveket.”

8 A 2010/13 irányelv (55) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„A tájékozódás alapszabadságának biztosítása és az uniós közönség érdekeinek teljes körű és megfelelő védelme érdekében elő kell írni a nagy közérdeklődésre számot tartó eseményre vonatkozó kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok gyakorlói számára, hogy más műsorszolgáltatóknak tisztességes, méltányos és megkülönböztetésmentes feltételekkel, de a kizárólagos jogok kellő tiszteletben tartásával jogot biztosítsanak rövid részletek általános hírműsorokban való felhasználására. E feltételeket a nagy közérdeklődésre számot tartó esemény előtt indokolt időben kell közzétenni úgy, hogy az érdekelteknek megfelelő idő álljon rendelkezésre joguk gyakorlásához. […] Az ilyen rövid részleteket bármely csatorna, ideértve a sportcsatornákat is, sugározhatja az egész Európai Unió területén, és e részletek legfeljebb 90 másodperc hosszúak lehetnek. A rövid részletekhez való hozzáférés joga csak akkor lehet határon átnyúló, ha ez szükséges. Ezért a műsorszolgáltatóknak először a nagy közérdeklődésre számot tartó esemény tekintetében kizárólagos jogokkal rendelkező azonos tagállamban letelepedett műsorszolgáltatótól kell kérniük a hozzáférést.

Az általános hírműsorok fogalma nem foglalja magában a rövid részletek szórakoztatási célokat szolgáló műsorszámokká történő összeállítását. […]”

9 Ugyanezen irányelv 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az Unió területén letelepedett valamennyi műsorszolgáltató rövid híradás céljából méltányos, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes módon hozzáférjen az adott tagállam joghatósága alá tartozó műsorszolgáltató által kizárólagos alapon közvetített, nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekhez.

(2) Ha a hozzáférést igénylő műsorszolgáltatóval megegyező tagállamban letelepedett másik műsorszolgáltató kizárólagos jogokat szerzett a nagy közérdeklődésre számot tartó eseménnyel kapcsolatban, a hozzáférést e műsorszolgáltatótól kell igényelni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy e hozzáférést azáltal garantálják, hogy a műsorszolgáltatók a közvetítő műsorszolgáltató adásából szabadon választhassanak ki rövid részleteket, és e műsorszolgáltatók kötelesek legalább a forrást megjelölni, kivéve ha ez gyakorlati okokból nem lehetséges.

(4) A (3) bekezdés alternatívájaként a tagállamok olyan egyenértékű rendszert hozhatnak létre, amely a hozzáférést valamely egyéb, méltányos, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes módon biztosítja.

(5) A rövid részletek kizárólag általános hírműsorok céljára használhatók fel, és lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban csak akkor használhatók fel, ha ugyanazon médiaszolgáltató ugyanazt a műsorszámot időben késleltetve nyújtja.

(6) Az (1)–(5) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok jogrendszerükkel és joggyakorlatukkal összhangban biztosítják az ilyen rövid részletek rendelkezésre bocsátási módjainak és feltételeinek meghatározását, különösen bármilyen ellentételezési megállapodás, a rövid részletek maximális hossza, valamint azok közvetítésének időbeli korlátai tekintetében. Ha ellentételezést írnak elő, annak összege nem haladhatja meg a hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségek összegét.”

A nemzeti jog

10 A kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok gyakorlásáról szóló szövetségi törvény (Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte [Fernseh-Exklusivrechtegesetz], BGBl. I., 85/2001) 2010. szeptember 30-ig az 5. §-ának (4) bekezdésében úgy rendelkezett, hogy az érintett televíziós műsorszolgáltatók közötti egyezség hiányában a Bundeskommunikationssenat határoz arról, hogy valamely televíziós műsorszolgáltató számára biztosítani kell-e jogot rövid híradáshoz, és adott esetben milyen feltételekkel.

11 2010. október 1-je óta az említett 5. §-nak a (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett (4) bekezdése előírja, hogy a valamely közérdeklődésre számot tartó eseményre vonatkozóan kizárólagos műsorszolgáltatási jogot szerző televíziós műsorszolgáltató, amelynek kérésre valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára biztosítania kell a jogot arra, hogy a jelből közvetítés céljából rövid híradást készíthessen, csak a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségek megtérítésére jogosult.

12 A Bundeskommunikationssenatot a Kommunikationsbehörde Austria és a Bundeskommunikationssenat létrehozásáról szóló szövetségi törvény (Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria und eines Bundeskommunikationssenates, BGBl. I., 32/2001, a továbbiakban: KOG) hozta létre a Kommunikationsbehörde Austria (kommunikációs szabályozó hatóság, a továbbiakban: KommAustria) határozatainak felülvizsgálata céljából, és azért, hogy a szövetségi alkotmányos törvény (Bundes-Verfassungsgesetz) 20. §-ának (2) bekezdése értelmében jogi összetevővel rendelkező, hatósági jogkörrel felruházott testületként jogi felülvizsgálatot gyakoroljon az ORF felett.

13 A KOG 36. §-ának az alapügy tényállásának megvalósulása idején hatályban lévő (1)–(3) bekezdése kimondja:

„(1) A Bundeskommunikationssenat a Szövetségi Kancellária mellett jön létre a KommAustria határozatainak felülvizsgálata céljából […].

(2) A Bundeskommunikationssenat végső fokon határoz a KommAustria határozatai ellen benyújtott keresetekről […], a büntető jellegű közigazgatási ügyekben benyújtott keresetek kivételével.

(3) A Bundeskommunikationssenat határozatait közigazgatási úton nem lehet megsemmisíteni, sem megváltoztatni. Az e határozatok ellen benyújtott kereseteket a Verwaltungsgerichtshof [közigazgatási bíróság] elé lehet terjeszteni.”

14 A KOG 37. §-ának (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bundeskommunikationssenatnak öt tagja van, köztük három bíró.
A Bundeskommunikationssenat tagjai függetlenek, és feladataik ellátása során nem utasíthatók. A Bundeskommunikationssenat a soraiba tartozó bírák közül választ elnököt és elnökhelyettest.

(2) A Bundeskommunikationssenat tagjait a Szövetségi Kormány javaslata alapján a Szövetségi Elnök nevezi ki hat éves időtartamra. A Bundeskommunikationssenat minden tagja mellé helyettest neveznek ki, aki a tag akadályoztatása esetén ellátja annak feladatait.”

15 A szövetségi alkotmányos törvény 20. §-ának (2) bekezdése értelmében:

„A jogalkotó mentesítheti azon szervet,

[…]

3. amelyet testületként hoztak létre, és amelynek végső fokon hozott határozatait közigazgatási úton sem megsemmisíteni, sem megváltoztatni nem lehet, és amelynek tagjai között legalább egy bíró foglal helyet,

[…]

a felettes szerve által adott utasítások követésére vonatkozó kötelezettsége alól. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 A Sky engedélyt kapott a KommAustriától arra, hogy műholdon keresztül közvetítse a „Sky Sport Austria” elnevezésű kódolt, digitális televíziós programot. Ezen társaság a 2009. augusztus 21-i szerződéssel Ausztria területén a 2009/2010–2011/2012-es idények vonatkozásában megszerezte az Európa Liga mérkőzéseinek televíziós közvetítéséhez való kizárólagos jogokat. A Sky saját bevallása szerint évente euróban számítva az engedélyezésre és a gyártási költségekre többmilliós nagyságrendű összeget fordít.

17 2009. szeptember 11-én a Sky és az ORF között megállapodás jött létre, amely az ORF részére rövid híradáshoz való jogot biztosított, és előírta az ilyen híradás esetén percenként 700 euró megfizetését. E díjazást illetően a felek a megállapodás érvényességi idejét a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok gyakorlásáról szóló szövetségi törvény 5. cikke módosítása hatálybalépésének időpontjára, azaz 2010. október 1-jére korlátozták.

18 Az ORF 2010 novemberében benyújtott kérelmére a KommAustria úgy határozott, hogy a Sky a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjaként anélkül köteles az ORF számára a rövid híradáshoz való jogot biztosítani, hogy a műholdas jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket meghaladó díjazást követelhetne, és hogy e költségek a jelen ügyben nulla eurót tesznek ki. A KommAustria ezzel egyidejűleg megállapította, hogy az ORF e jogot milyen feltételekkel gyakorolhatja. E határozat ellen mindkét fél fellebbezést nyújtott be a Bundeskommunikationssenathoz.

19 Ez utóbbi az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát illetően a C-195/06. sz. Österreichischer Rundfunk ügyben 2007. október 18-án hozott ítéletre (EBHT 2007., I-8817. o.) hivatkozik, és úgy véli, hogy őt a jelen ügyben is az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak kell tekinteni, mivel a jelen ügyben is ugyanazon hatásköri szabályok alkalmazandók, mint az említett ítélet alapjául szolgáló ügyben.

20 Az ügy érdemét illetően a Bundeskommunikationssenat úgy véli, hogy a rövid híradáshoz való jog beavatkozást jelent azon televíziós műsorszolgáltatónak a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonjogába, amely szerződéses úton kizárólagos jogokat szerzett valamely nagy közérdeklődésre számot tartó esemény közvetítésére (a továbbiakban: kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja).

21 A Bundeskommunikationssenat különösen a Charta 52. cikkének (1) bekezdésére hivatkozva felveti azt a kérdést, hogy valamely irányelv azon rendelkezése, amely a tagállamok hatóságait megakadályozza abban, hogy a tulajdonjogba való említett beavatkozás ellensúlyozása érdekében kártalanítást írjanak elő, megfelel-e az arányosság elvének. Úgy véli, hogy a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése,

amely előírja, hogy a tagállamok kötelesek meghatározni a rövid híradáshoz való jog gyakorlásának módjait és feltételeit, nem ellensúlyozza az ilyen beavatkozást. A Bundeskommunikationssenat úgy véli, hogy különösen az arányosság elvére figyelemmel el kell fogadni egy olyan szabályt, amely a megfelelő pénzügyi ellentételezés kiszámítása érdekében lehetővé teszi a jelen ügy körülményeinek, és különösen a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok tárgyának, valamint a jogosult által e jogok megszerzése érdekében fizetett összegnek a figyelembevételét.

22 A Bundeskommunikationssenat szerint a 2010/13 irányelv 15. cikke különösen vitathatónak bizonyul abban az esetben, amikor a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogokat ezen irányelv hatálybalépése előtt szerezték, miközben a rövid híradáshoz való jog biztosítása iránti kérelmet az e cikket átültető nemzeti rendelkezés hatálybalépését követően nyújtották be.

23 Ezzel összefüggésben a Bundeskommunikationssenat a Bundesverfassungsgericht (Szövetségi Alkotmánybíróság [Németország] és a Verfassungsgerichtshof (Alkotmánybíróság [Ausztria]) határozataira hivatkozik, amelyek megállapították, hogy a rövid híradáshoz való jog ingyenes biztosítása aránytalan, ezért sérti a német alaptörvény (Grundgesetz) 12. cikke értelmében vett, foglalkozás megválasztásának szabadságát, valamint az állampolgárok alapvető jogairól szóló osztrák alaptörvény (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) 5. cikke, továbbá az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 1952. március 20-án Párizsban aláírt 1. kiegészítő jegyzőkönyvének (a továbbiakban: kiegészítő jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében vett tulajdonhoz való jogot.

24 E körülmények között a Bundeskommunikationssenat úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e a [2010/13 irányelv] 15. cikkének (6) bekezdése a [a Charta] 16. és 17. cikkével, valamint a […] kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkével?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

25 Előzetesen meg kell vizsgálni, hogy a Bundeskommunikationssenat a jelen ügyben az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságként jár-e el, következésképpen hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható-e.

26 Annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szervezet az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság az állandó ítélkezési gyakorlat szerint bizonyos tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szervezet jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, eljárása kontradiktórius jellegű-e, a szervezet jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy a szervezet független-e (a C-196/09. sz., Miles és társai ügyben 2011. június 14-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-5105. o.] 37. pontja, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A Bíróságnak már alkalma volt elismerni, hogy a Bundeskommunikationssenat a fent hivatkozott Österreichischer Rundfunk ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben az EK 234. cikk értelmében vett bíróságként járt el. E tekintetben ezen ítélet 19–21. pontjában kimondta, hogy a Bundeskommunikationssenat intézményére és működésére vonatkozó, a fent hivatkozott ügyben alkalmazandó rendelkezések alapján e szervezetet az EK 234. cikk értelmében bíróságnak kell tekinteni.

28 A jelen ügyben alkalmazandó, a Bundeskommunikationssenat intézményére és működésére vonatkozó rendelkezések tartalma megegyezik azon rendelkezésekkel, amelyeket a fent hivatkozott Österreichischer Rundfunk ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben kellett alkalmazni. E körülmények között a Bundeskommunikationssenatot a jelen ügyben is az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak kell tekinteni.

29 A fentiekből következik, hogy a Bundeskommunikationssenat által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

30 Kérdésével a Bundeskommunikationssenat lényegében azt kéri, hogy a Bíróság a Charta 16. cikke és 17. cikkének (1) bekezdése, valamint a kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke fényében vizsgálja meg a 2010/13 irányelv 15. cikke (6) bekezdésének érvényességét. Különösen arra a kérdésre vár választ, hogy e 15. cikk (6) bekezdése megvalósítja-e a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja alapvető jogainak megsértését azon oknál fogva, hogy e jogosult az Unióban letelepedett valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára köteles lehetővé tenni rövid híradások készítését, anélkül hogy a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket meghaladó pénzügyi ellentételezést követelhetne.

A Charta 17. cikkéről

31 A Charta 17. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni”.

32 A 2010/13 irányelv a 15. cikkének (1) bekezdésében előírja, hogy az Unióban letelepedett valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára biztosítani kell, hogy rövid híradás céljából hozzáférhessen a valamely televíziós műsorszolgáltató által kizárólagos alapon közvetített, nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekhez. Ugyanezen cikk (3) bekezdése szerint e hozzáférést főszabály szerint azáltal garantálják, hogy biztosítják a közvetítő televíziós műsorszolgáltató adásához való hozzáférést, amelyből a műsorszolgáltatók szabadon választhatnak ki rövid részleteket. Az említett 15. cikk (6) bekezdése kimondja, hogy ha a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja javára pénzügyi ellentételezést írnak elő, az nem haladhatja meg a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket.

33 A fenti pontban említettekkel azonos tartalmú szabályokat tartalmazott már a 2007/65 irányelvvel módosított 89/552 irányelv 3k. cikke is.

34 E körülmények között tehát felmerül a kérdés, hogy a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított garanciák ténylegesen kiterjednek-e a szerződéses úton szerzett kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogokra. Az e cikk által nyújtott védelem nem terjed ki egyszerű kereskedelmi érdekekre vagy lehetőségekre, amelyek esetlegessége magának a gazdasági tevékenységnek a lényegéhez tartozik (a C-120/06. P. és C-121/06. P. sz., FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 2008. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6513. o.] 185. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), hanem olyan vagyoni értékű jogokra terjed ki, amelyekből a jogrendre tekintettel olyan megszerzett jogi helyzet következik, amely lehetővé teszi, hogy a jogosult e jogait saját maga javára önállóan gyakorolja.

35 Kétségtelen, hogy a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogokat valamely szerződéses rendelkezéssel visszterhesen biztosítják a televíziós műsorszolgáltatóknak, lehetővé téve ez utóbbiak számára, hogy meghatározott eseményeket kizárólagos alapon közvetítsenek, ami kizárja, hogy más televíziós műsorszolgáltatók ezen eseményekről bármilyen televíziós közvetítést adhassanak. Így e jogokat nem lehet egyszerű kereskedelmi érdekeknek vagy lehetőségeknek tekinteni, hanem vagyoni értékű jogoknak kell tekinteni.

36 Az alapügy körülményeire tekintettel azonban felmerül a kérdés, hogy a szóban forgó kizárólagos jogok a jelen ítélet 34. cikke értelmében vett megszerzett jogi helyzetet eredményeznek-e.

37 E tekintetben az uniós jog a 2007/65 irányelv hatálybalépése, azaz 2007. december 19. óta előírja, hogy a televíziós műsorszolgáltatók számára biztosítani kell azt a jogot, hogy rövid híradásokat készítsenek olyan nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekről, amelyek kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jog tárgyát képezik, anélkül hogy e jog tulajdonosai a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket meghaladó pénzügyi ellentételezést követelhetnének.

38 Ezen uniós szabályozásra tekintettel, amelyet a tagállamok kötelesek belső jogrendjükbe átültetni, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló szerződéses kikötés nem biztosíthat valamely televíziós műsorszolgáltató számára olyan, a Charta 17. cikkének (1) bekezdése által védett, megszerzett jogi helyzetet, amely lehetővé teszi ez utóbbi számára, hogy közvetítési jogát a jelen ítélet 34. cikkében említett módon önállóan gyakorolja abban az értelemben, hogy a 2007/65 irányelv kötelező tartalma ellenére a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő többletköltségeket meghaladó ellentételezést követelhetne.

39 Egy olyan gazdasági szereplő ugyanis, mint a Sky, amely szerződéses úton a 2007/65 irányelv 2007. december 19-i hatálybalépését követően – a jelen ügyben 2009. augusztus 21-én – szerzett kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogokat, az uniós jogra tekintettel nem hivatkozhat megalapozottan a Charta 17. cikkének (1) bekezdése által védett, megszerzett jogi helyzetre, mivel a tagállamok kötelesek voltak ezen irányelvet átültetni, amelyet bármikor megtehettek, de amelyet mindenesetre legkésőbb 2009. december 19-ig meg kellett tenniük.

40 E körülmények között a nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekre vonatkozó kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja nem hivatkozhat a Charta 17. cikkének (1) bekezdése által nyújtott védelemre.

A Charta 16. cikkéről

41 A Charta 16. cikke kimondja, hogy „[a] vállalkozás szabadságát, az uniós joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban, el kell ismerni”.

42 Az említett 16. cikk által nyújtott védelem magában foglalja a gazdasági vagy kereskedelmi tevékenység gyakorlásának szabadságát, a szerződési szabadságot és a szabad versenyt, amint ez az ugyanezen cikkre vonatkozó magyarázatokból következik, amelyeket az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének és a Charta 52. cikke (7) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni a Charta értelmezésénél (a C-279/09. sz. DEB-ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13849. o.] 32. pontja).

43 Ezenkívül a szerződési szabadság magában foglalja különösen a gazdasági partner megválasztásának szabadságát (lásd ebben az értelemben a C-90/90. és C-91/90. sz., Neu és társai egyesített ügyekben 1991. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-3617. o.] 13. pontját), valamint a szolgáltatás ára

meghatározásának szabadságát (lásd ebben az értelemben a C-437/04. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2007. március 22-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2513. o.] 51. pontját, valamint a C-213/10. sz. F-Tex-ügyben 2012. április 19-én hozott ítélet 45. pontját).

44 A 2010/13 irányelv 15. cikke azzal a következménnyel jár, hogy – amint a főtanácsnok indítványának 35. és 37. pontjából kitűnik – a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja nem választhatja meg szabadon azon televíziós műsorszolgáltatókat, amelyekkel rövid híradáshoz való jog nyújtására vonatkozó megállapodást köt. Ugyanígy ezen cikk (6) bekezdésére tekintettel, amely rendelkezéssel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz fordult, a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja nem határozhat szabadon arról, hogy rövid híradás készítése céljából milyen áron nyújt hozzáférést a jelhez. E rendelkezés megakadályozza különösen, hogy e jogosult részben a rövid híradást készítő televíziós műsorszolgáltatókra hárítsa a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok megszerzésének költségeit. E körülmények között e 15. cikk (6) bekezdése beavatkozást jelent a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjainak vállalkozási szabadságába.

45 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint azonban a vállalkozás szabadsága nem jelent korlátlan jogosultságot, hanem azt a társadalomban betöltött feladata alapján kell megítélni (lásd ebben az értelemben a C-184/02. és C-223/02. sz., Spanyolország és Finnország kontra Parlament és Tanács egyesített ügyekben 2004. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7789. o.] 51. és 52. pontját, valamint a C-544/10. sz. Deutsches Weintor ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Ezen ítélkezési gyakorlat alapján és a Charta 16. cikkének szövegére tekintettel, amely eltér ugyanezen Charta II. címében elismert többi alapvető szabadság szövegétől, ugyanakkor közel áll annak IV. címe egyes rendelkezéseinek szövegéhez, a vállalkozás szabadsága széles körű közhatalmi beavatkozásoknak vethető alá, amelyek a gazdasági tevékenység gyakorlásának közérdekből való korlátozásait jelenthetik.

47 Márpedig e körülmény kifejezésre jut különösen abban, ahogyan a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében az arányosság elvét alkalmazni kell.

48 Ez utóbbi rendelkezésnek megfelelően a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával, és az arányosság elvére figyelemmel csak annyiban korlátozhatók, amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

49 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése nem érinti a vállalkozás szabadságának lényeges tartalmát. E rendelkezés ugyanis nem akadályozza az olyan vállalkozási tevékenység, mint a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja tevékenységének gyakorlását. Ezenkívül nem zárja ki, hogy e jogosult úgy hasznosíthassa jogát, hogy saját maga visszterhesen nyújtja a szóban forgó esemény közvetítését, vagy pedig e jogot szerződéses úton visszterhesen más televíziós műsorszolgáltatónak vagy bármely más gazdasági szereplőnek átengedi.

50 A megállapított beavatkozás arányosságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai ne haladják meg a szóban forgó szabályozás által kitűzött jogszerű célok elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket, így amikor több alkalmas intézkedés közül lehet választani, a legkevésbé kényszerítőt kell igénybe venni, és az okozott hátrányok nem lehetnek túlzottak az elérni kívánt célokhoz képest (a C-343/09. sz. Afton Chemical ügyben 2010. július 8-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-7027. o.] 45. pontja, valamint a C-581/10. sz., Nelson és társai ügyben 2012. október 23-án hozott ítélet 71. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 E tekintetben először is ki kell emelni, hogy a nagy közérdeklődésre számot tartó események kizárólagos forgalmazása jelenleg terjedőben van, és jelentős mértékben korlátozhatja a közönség ezen eseményekről való tájékozódását. E szempontból a 2010/13 irányelv 15. cikkének célja – amint annak (48) és (55) preambulumbekezdéséből kitűnik – az, hogy védje a Charta 11. cikkének (1) bekezdésében biztosított tájékozódás alapszabadságát, és hogy a hírműsorok készítésében és műsorra tűzésében az Unióban elősegítse az ugyanezen 11. cikk (2) bekezdésében védett pluralizmust.

52 A Charta 11. cikkében biztosított szabadságok védelme vitathatatlanul általános érdekű célkitűzést jelent (lásd ebben az értelemben a C-250/06. sz., United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-11135. o.] 42. pontját), és külön hangsúlyozni kell ennek a demokratikus és pluralista társadalmakban való fontosságát (lásd ebben az értelemben a C-336/07. sz. Kabel Deutschland Vertrieb und Service ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-10889. o.] 33. pontját és a C-163/10. sz. Patriciello-ügyben 2011. szeptember 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-7565. o.] 31. pontját).

53 Ugyanígy a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése alkalmas arra, hogy garantálja a követett célkitűzés elérését. E rendelkezés ugyanis valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára ténylegesen lehetővé teszi rövid híradás készítését, és így azt, hogy a közönséget tájékoztassák a kizárólagos forgalmazás tárgyát képező, nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekről, biztosítva e szolgáltatók számára az említett eseményekhez való hozzáférést. E hozzáférés egyrészről kereskedelmi erejüktől és fizetőképességüktől, másrészről pedig a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok megszerzéséért fizetett ártól, az e jogok jogosultjaival folytatott szerződéses tárgyalásoktól és a szóban forgó események jelentőségétől függetlenül biztosított a számukra.

54 Ezt követően az ilyen szabályozás szükséges jellegét illetően ki kell emelni, hogy kétségtelenül kevésbé kényszerítő intézkedés lett volna az, ha előírják a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjainak a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő költségeket meghaladó pénzügyi ellentételezését különösen annak érdekében, hogy a rövid híradást készítő televíziós műsorszolgáltatókra részben áthárítsák e kizárólagos jogok megszerzésének költségeit.

55 Úgy tűnik azonban, hogy egy ilyen kevésbé kényszerítő szabályozás nem biztosítaná olyan hatékonyan a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése által követett célkitűzés elérését, mint ahogyan azt e rendelkezés alkalmazása biztosítja. Egy olyan szabályozás ugyanis, amely előírja a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjainak a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő költségeket meghaladó pénzügyi ellentételezését, amelyet olyan további kritériumok alapján számítanának ki, mint többek között az ilyen jog megszerzéséért fizetett ár és/vagy a szóban forgó esemény jelentősége, különösen az ellentételezés összegének meghatározására alkalmazott módszertől és a jelhez való hozzáférést kérő televíziós műsorszolgáltatók fizetőképességétől függően visszatarthat, sőt adott esetben megakadályozhat bizonyos televíziós műsorszolgáltatókat abban, hogy rövid híradás készítése céljából hozzáférést kérjenek, és így jelentősen korlátozhatja a közönség tájékozódását.

56 Ezzel szemben a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára biztosítja az eseményhez való hozzáférést, amelyre ugyanezen cikk (1) bekezdésének megfelelően az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával kerül sor, és teljes mértékben független a fenti pontban említett körülményektől, és így e rendelkezés valamennyi televíziós műsorszolgáltató számára ténylegesen lehetővé teszi rövid híradás készítését.

57 E körülmények között az uniós jogalkotó jogszerűen vélhette úgy, hogy a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjainak a jelhez való hozzáférés biztosítása során közvetlenül felmerülő költségeket meghaladó pénzügyi ellentételezését előíró szabályozás nem teszi lehetővé olyan hatékonyan a követett célkitűzés elérését, mint egy olyan szabályozás, mint a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése, amely az esetleges pénzügyi ellentételezést e költségek összegére korlátozza, ennélfogva e szabályozásra szükség volt.

58 Végül a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése esetleges aránytalan jellegét illetően a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra a kérdésre vár választ, hogy a tagállamok e rendelkezésben előírt azon kötelezettsége, hogy meghatározzák a rövid híradáshoz való jog gyakorlásának módjait és feltételeit, megfelelő egyensúlyt teremt-e a tájékozódás alapvető szabadságából és a vállalkozás szabadságából eredő követelmények között. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy kizárólag egy olyan szabály tekinthető arányosnak, amely különösen a szóban forgó kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok tárgyára, valamint a jogosult által e jogok megszerzése érdekében fizetett összegre figyelemmel előírja pénzügyi ellentételezés fizetését.

59 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotónak egyensúlyt kellett teremtenie egyrészről a vállalkozás szabadsága, másrészről pedig az uniós polgárok tájékozódáshoz való alapvető szabadsága, valamint a média szabadsága és pluralizmusa között.

60 Több, az uniós jogrend által védett jog és alapvető szabadság találkozása esetén valamely uniós jogi rendelkezés esetleges aránytalan jellegének értékelésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az e különböző jogok és szabadságok védelméhez kapcsolódó követelményeket össze kell egyeztetni, továbbá e jogoknak és szabadságoknak igazságos egyensúlyban kell lenniük (lásd ebben az értelemben a C-275/06. sz. Promusicae-ügyben 2008. január 29-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-271 o.] 65. és 66. pontját, valamint a fent hivatkozott Deutsches Weintor ügyben hozott ítélet 47. pontját).

61 Az adásból vett részletek felhasználására vonatkozó követelmények meghatározása során az uniós jogalkotó vigyázott arra, hogy a vállalkozás szabadságába való beavatkozás terjedelme, valamint a televíziós műsorszolgáltatók által rövid híradás készítése révén szerzett esetleges gazdasági előny pontosan be legyen határolva.

62 A 2010/13 irányelv 15. cikke ugyanis az (5) bekezdésében kimondja, hogy a kizárólagos közvetítés tárgyát képező eseményről rövid híradás nem adható bármilyen televíziós műsorszámban, hanem kizárólag általános hírműsorokban. Így az adásból vett részletek olyan szórakoztatási célú műsorszámokban való felhasználása, amelyek gazdasági hatása jelentősebb, mint az általános hírműsoroké, a 2010/13 irányelv (55) preambulumbekezdésének megfelelően ki van zárva.

63 Ezenkívül ugyanezen preambulumbekezdésnek és a 2010/13 irányelv 15. cikke (6) bekezdésének megfelelően a tagállamok a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogokat megfelelően figyelembe véve kötelesek meghatározni az adásból felhasznált részletek rendelkezésre bocsátásának módjait és feltételeit. E tekintetben e cikk (3), (5) és (6) bekezdéséből, valamint az említett (55) preambulumbekezdésből kitűnik különösen, hogy e részleteknek rövideknek kell lenniük, és maximális hosszuk nem haladhatja meg a 90 másodpercet. Ugyanígy a tagállamok kötelesek meghatározni e részletek közvetítésének időbeli korlátait. Végül a rövid híradást készítő televíziós műsorszolgáltatók ugyanezen (3) bekezdés értelmében kötelesek megjelölni a híradásukban felhasznált rövid részletek forrását, aminek kedvező reklámhatása lehet a szóban forgó kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja számára.

64 Egyébiránt a 2010/13 irányelv 15. cikke nem zárja ki, hogy a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjai – amint a jelen ítélet 49. pontjában megállapításra került – visszterhesen hasznosíthassák jogaikat. Ráadásul, az ellentételezés útján való refinanszírozás lehetőségének hiánya, valamint e kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok kereskedelmi értékének esetleges csökkenése a gyakorlatban figyelembe vehető a szóban forgó jogok megszerzésével kapcsolatban folytatott szerződéses tárgyalások során, és kifejeződésre juthat az e jogok megszerzése érdekében fizetett árban.

65 Ezzel szemben a 2010/13 irányelv 15. cikke által védeni kívánt jogokat és érdekeket illetően emlékeztetni kell arra, hogy a nagy közérdeklődésre számot tartó események kizárólagos forgalmazása – amint a jelen ítélet 51. pontjában megállapítást nyert – terjedőben van, és jelentős mértékben korlátozhatja a közönség ezen eseményekről való tájékozódását.

66 Figyelemmel egyrészről a Charta 11. cikkében biztosított tájékozódás alapvető szabadsága, valamint a média szabadsága és pluralizmusa védelmének fontosságára, másrészről pedig a Charta 16. cikkében biztosított vállalkozás szabadságának védelmére, az uniós jogalkotó szabadon elfogadhatott olyan szabályokat, mint a 2010/13 irányelv 15. cikkében foglalt szabályok, amelyek korlátozzák a vállalkozás szabadságát, az érintett jogok és érdekek szükséges súlyozását illetően pedig előnyben részesítik a közönség tájékozódását a szerződéses szabadsággal szemben.

67 E körülmények között az uniós jogalkotó a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjaival szemben jogszerűen vethette alá olyan korlátozásoknak a vállalkozás szabadságát, mint amelyeket a 2010/13 irányelv 15. cikkének (6) bekezdése tartalmaz, és jogszerűen vélhette úgy, hogy az e rendelkezésből eredő hátrányok nem aránytalanok az elérni kívánt célokhoz képest, és igazságos egyensúlyt teremtenek a jelen ügyben szóban forgó különböző jogok és alapvető szabadságok között.

68 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vizsgálata nem tárt fel semmilyen olyan elemet, amely a 2010/13 irányelv 15. cikke (6) bekezdésének érvényességét érintené.

A költségekről

69 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vizsgálata nem tárt fel semmilyen olyan elemet, amely a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) 15. cikke (6) bekezdésének érvényességét érintené.

Aláírások